

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

El clam de les mares

Encara que una mica tard, les mares espanyoles s'han alçat per a protestar contra la perillosa actitud del Govern en no volguer rescatar els desdixats presoners d'Àfrica sinó a sang i a foc.

Alçament i protesta eren de justícia al punt que han arribat les coses; però sincerament creiem que aquell noble i sentimental clam de les mares, amb tot i el bruit promogut, no és fàcil que trobi ressò en les altes esferes. I no perquè no hi hagin mares també en els elevats estaments, sinó perquè aquelles mares són mares mullor "recompensades".

Sembla, talment, que no convingui a determinades personalitats, que aquells presoners d'Àfrica tornin, o, quan menys, semb'a que voldrien que en tornessin ben pocs. I en aquest cas fóra gairebé inútil el clam de protesta de les pobres mares mancomunades. Tot el més que faran serà escoltar-se-les com qui sent ploure. I al d'elles si la protesta es converteix en irada manifestació; si surten al carrer, les ametrallaran; si acompanyen els fills a la frontera, les empresonaran irremediament.

Un sol mitjà eficaç, d'èxit segur tenen per a l'aventir les mares espanyoles contra la tirania del sabre esbrogerrat; el mitjà que han predicat sempre els malthusians: la vaga de ventres. No donar fills a la pàtria desagraïda; no engrèixar criatures per la aquell insaciable i ambiciós Saturn d'armeria retal; aquell militarisme d'ofici, que és valent per la materialitat del guany immediat, o per unes recompenses dubtoses com les que patrocinen avui els senyors La Cierva i companyia.

GOD SAVE OLD ENGLAND

Després dels dies de la guerra i dels dies de la revolució russa, no hem percebut emoció semblant a la rebuda, el matí del dimecres, lleguint el telegrama amb les condicions de pau entre Irlanda i Anglaterra. La pau estava feta, i feta, també, la llibertat de Irlanda, i no obstant el nostre cor, més que un «visca Irlanda!», cridava

GOD SAVE OLD ENGLAND

Confessem no sentir cap afecte pels irlandesos, catòlics, buscaraons i plebeus. Confessem que la constitució de l'Estat lliure de Irlanda no afegeix a la vida ni un matió de lliberalisme, fora del compliment d'una vo-

luntat territorial. En canvi Anglaterra sí, perquè Anglaterra ha estat, en aquest plet, la vencedora espiritual, preferint l'acord al triomf violent que l'hauria deshonrada davant del món i davant dels seus homes selectes.

Així, els déus salvin a Irlanda, però els déus salvin, també, a la vella Anglaterra. Ella tenia fama de dura i de implacable, i ha estat flexible i tolerant. Ella passava per ésser dominadora, i ha estat dominada per la Raó. Ella tenia la força i ha fet apelació a la intel·ligència. Ella era mirada per tot el món i ha sabut posar-se a l'alçària del cor del món. Que els déus, per tot això, la salvin a la vella Anglaterra, que li conservin la direcció dels pobles, que la conduixin a la victòria si tornen els temps de guerra, que en totes les ànimes hi hagi, per ella, un amor!

Tots els nacionalistes del món cridaran avui, joiosos: «La Irlanda és lliure!» Nosaltres, també. «Visca la Irlanda!» Però també,

immediatament: «Visca Anglaterra!» Perquè s'ha produït damunt la terra quelcom de sorprenent grandesa, superior a la sobirania d'un poble, s'ha produït l'extrangulació dels sentiments patriòtics per la intel·ligència, en un poble imperial. Els anglesos hauran sofert en el seu orgull, en el seu egoisme, en la temença de perills possibles, en la seva sensibilitat imperial, i no obstant han emancipat a Irlanda que els reptava. Això, i no pas la llibertat de Irlanda, afegeix quelcom a l'esperit humà.

En els nostres centres nacionalistes flamejaran les banderes barrades. Tal volta onegi, també, la bandera irlandesa. Això estarà bé. Però si nosaltres tinguéssim casa, en el balcó, hi posaríem la bandera d'Anglaterra.

PARADOX

El ministre d'Àfrica

Diu que els diputats republicans, en els rotllos dels pasadissos del Congrés, es planyien aquests dies darrers de no tenir un home, un veritable home, al capdavant del partit. «Si ara tinguéssim un home, s'exclamaven, els *chirimbolos* serien llançats qui sap on!»

Les revelacions dels generals Alfau, Villalba i Luque al Senat han vingut a provar d'una manera conclouent allò que es mormurava i s'insinuava respecte a la direcció de les operacions de guerra al Marroc. Els tres generals senadors han declarat que l'any 1913 s'estigué a punt de fer un desembarc a la costa d'Alhucemes, sense que n'estessin assabentats, almenys oficialment, ni l'Alt Comissari, ni el ministre de la Guerra, ni el Govern.

El desembarc no es realitzà perquè succeïren fets imprevistos que van destorbar l'operació. Si s'hagués realitzat, s'hauria produït un desastre. Tal és l'opinió del general Alfau, que aleshores era Alt Comissari.

Si l'operació, per a la qual estaven ja preparades les tropes, no fou acordada o ordenada ni pel Govern, ni pel ministre de la Guerra, ni per l'Alt Comissari, qui la ordenà? Quin poder existeix a Espanya per

damunt de Govern, ministres i generals? La contesta és fàcil. Tothom pot donar-la sense por d'equivocar-se. El nostre confrare *La Veu de Catalunya* preguntava, arran del desastre d'Annual, quin era el nom de fonts d'aquella *Fatalitat* que, segons el pobre viscomte d'Eza, tingué la culpa de l'enfonçament de la Comandància de Melilla. El nom ja el sabem. El sap tothom. Per això mateix no cal escriure'l amb les seves set lletres.

Recordem que temps enrera, la *Fatalitat* va confessar que la qüestió del Marroc li agradava tant, que volia portar-la personalment. «Jo sóc el ministre d'Àfrica», va dir. Els altres ministres, els ministres dels Govern, s'avenien, pel que's veu, a l'existència d'aquell ministeri anticonstitucional.

L'any 1913, la casualitat evità el desastre. L'any 1921, el desastre ha vingut. El ministre d'Àfrica no queda gaire bé. Ni gaire, ni mica. «Si tinguéssim un home!», diuen els republicans. Plorem tots plegats la vergonyosa situació de decadència a què s'ha arribat en aquest país.

FULMEN

El negoci de la

«Crosta d'Or»

Sembla que no va caure en sac foradat la nostra idea. Algú deu haver vist aquell recó delicós de les costes de Garraf i ha concebut el plan d'una gran estació d'istiu i, sobre tot, la pensada d'una potent societat anònima.

Segons tots els indicis, l'home d'empenta que ha recullit la nostra iniciativa és un geni financier i emprenedor. Ha fet dibuixar uns plans magnífics, on s'hi veuen en projecte edificis esplèndids, jardins suntuosos, panorames espèrrants.

Dos o tres personatges acabats als qui ha sapigut el nostre home comunicar el seu entusiasme, li avançaren uns diners amb els que s'han pagat enginyers i arquitectes. Una brigada d'obers ha clavat tres o quatre pals en les roques més endinçades al mar i s'han declarat oficialment començats els treballs.

S'han creat les accions de fundador i han començat per subscriure'n els senyors que avançaren pessetes. Per a convencer a un grup de rics que no's decidien a afiliar la mosca, s'organitzà una visita a les obres.

En luxosos automòbils foren traslladats els invitats a Sitges. Al *Subur* els fou servit un esmorzar esplèndid i a l'hora dels brindis hi hagué xampany tan a dojo que alguns fins s'hi rentaren els peus.

Després de l'esmorzar i quan ningú hi veia de cap ull, l'enginyer quefe dels treballs ensenyà i explicà el plan complet de les obres. L'arquitecte donà detalls de lo que seria el Gran Casino de la *Crosta d'Or* i el gerent de l'empresa nomenà milions i més milions de beneficis.

Després els embarcaren a tots sobre un airós balandre i els dugueren mar enllà fins enfront de la *Crosta d'Or*. Els ensenyaren, de dos quilòmetres estant, els punts on se construïa el gran edifici, els miradors sobre el mar, els futurs parcs, i els visitants, entusiasmat, subscrigueren el nombre d'accions que volgué donar-los-hi l'home d'empenta així que recollí la nostra idea.

Aquest sistema de fer visitar obres imaginàries és enginyós però no és nou. Podríem citar altres empreses que també l'empleen amb èxit.

JEPH DE JESPU

Sempre hi ha remei

Boi tota la tasca parlamentària, ha girat aquests darrers dies al voltant de la sort dels presoners de guerra, que el cap de les forces cabilenyes manté en poder seu.

La situació dels presoners ha produït un estat sentimental. L'esdeveniment ha sigut aprofitat per una part de la premsa i per gran nombre de polítics que han fet de la dissort creada al gratat de defensors de la pàtria, caiguts en mans del enemic, un recurs per a anar contra el govern.

Tan espessa s'ha fet l'atmosfera produïda en el sentit suau esmentat, que ha tingut En Maura precisió d'exposar el punt de vista ministerial respecte a la qüestió.

Segons el president del Consell, els captius no seran rescatats, per ara, al menys. Se oposen a la operació nombroses dificultats, d'ordre moral les més. La quantitat que per a entregar-los demana Abd-el-Krim, s'estima un despropòsit, ans que per la quantia de la mateixa, pel perill de que els diners entregats per Espanya puguin ésser esmerçats en la compra d'elements de guerra, destinats a combatre'ns.

Això, per un cantó. Per altre, sembla contenir als ministres, la manca de persona amb poders suficients per a tractar l'assumpte en forma que la negociació no deixi lloc a dubtes, ni a sospites de cap mena. Lo dels milions exigits per Abd-el-Krim, té caràcter de suposició, més que de oferta formal. Es lo que, parlant en plata, en diríem *veus volàtils*. No havent-hi qui formulí seriosament la demanda, no pot el govern entaular cap gestió de caràcter mitjanament formal.

En fi, que segons En Maura, toca als presoners el resignar-se amb la seva desgràcia, tot esperant que la casualitat torci el curs dels aconteixements. Es trist, és dolorós lo que en mig de bones paraules deixa entreveure el president del Consell. Emperò, és així. Els protestataris, els descontentes, la part d'opinió que voldria veure lliberats als captius sigués com sigués, farà santament en no escarràcar-se ni perdre el temps en va. En saber callar i esperar—ha dit un diari ministerial—està el comportament dels que veritablement es preocupen del destí dels compatriotes retinguts per Abd-el-Krim.

Tant n'hi ha i bon pes, segons En Maura. Ara, que com a espanyols, com a patriotes, bé estarà dir la nostra en aquest plet importantíssim. Natural és que el capdill rífeny posi interès especialíssim en retener en poder seu als captius. Ens expliquem, igualment, que's resisteixi a entregar els presoners si no és mitjançant determinades condicions que, com ha dit també En Maura, han de constituir per a Espanya un afront i una humiliació.

Comprenem això i quant relatiu al particular pugui dir-se. Tant, que per a estalviar-nos tota mena de vergonya i per tal de que els compatriotes residents a Axdir i a Annual puguin reintegrar-se a Espanya, proposaríem a Abd-el-Krim, que s'avingués a deixar-nos canviar els soldats per polítics.

Tants ne guardes, tants en dones. Cas d'haver d'entrar en regateig, podríem i tot, doblar-li la quantitat. Veïam si així logràvem desempellar-nos, per una temporada, de la colla de nulitats i de xerrameques que són la desgràcia del país.

Allavors seríem nosaltres els que en tractar-se de rescatar-los, invocariem la salut de la pàtria i l'honor nacional.

L'ABSOLUTISME MODERN

Rússia es mor de fam...

Caiguda la tirania imperial de tots els Zars, Rússia fou una esperança per a el món civilitzat.

«El dirigeixen nous homes, i aqueix poble tan esclau com pobre, sabrà salvar-se», —deien homes il·lustrats, amb dret i raó de sobres;— però el més gran desengany desdà totes les promeses que eixa nació immensa i brau feu concebir als cors nobles.

Els russos moren de fam... vivint en ple bolxevisme i pels soviets governats, és a dir, pel mateix poble, per sós més senzills companys.

De què li ha servit a Rússia vessar tanta i tanta sang, per a caure en la misèria que temps hà l'està corcant i que al fi acabarà amb ella si no pren altres viaranyes?...

En Lenin és responsable d'aqueix monstruós fracàs que destrou a Rússia entera...

Com a primer governant ha donat i dona proves de no saber lo que's fa.

En Lenin és un sectari de cos enter, natural, absolut, irreducible...

Son ànima i cor estan nodrits per l'odi i sols pensa en fer i sacrificar an aquells que no l'adulen, siguin rojos, blancs o blaus.

Així no es governa als pobles...

En Lenin al començar sa tasca, eren dispensables sos fets; la feina era gran i demanava energia i molta severitat...

Si En Lenin estimés força lo que propaga ben alt; si En Lenin tingués la idea noble de la Llibertat; si En Lenin sigüés un home que treballés per la pau i prosperitat de Rússia, no hauria de pidolar auxili al món que contempla sa ineptitud humillant...

Lenin té tota la culpa si els russos pateixen fam...

ANDRESITO

Qui fou En Verntallat?

En Frederic Rahola, el mort il·lustre, i En Carles Rahola, el distingit escriptor gironí reivindicaren fa ja temps aqueixa figura històrica, una de les més fermes de Catalunya, que ara un nostre company ha portat amb fortuna al teatre en un gran drama social titulat *La Remença*.

D'aqueixos escriptors són les següents parrafades: A mitjans del segle XV, l'adscripció dels homes a la terra per assegurar son conreu abandonat i per mantenir l'esperit patri amb permanència, degenerà en greus abusos que l'avenç dels pobles feu més sentits, convertint-se en opressora servitut.

El descontent dels pagesos maltractats tenia que fer esclat al bell punt que s'oferís una ocasió favorable i que es presentés un home amb prou poder per a condensar-lo. Aquest home fou En Francesc Verntallat.

A Sant Privat de Bas, a prop de Olot, a les voreres del Fluvià, nasqué el famós capítot dels remences, qui portà a terme en 1462 la revolució social més grossa de Catalunya, conseguint l'independència del Mas, aqueix organisme complet que enclou la força estructural de la nostra terra.

Verntallat ha sigut injustament acusat de traïdor. Es cert que tingué que oposar-se a la Diputació de Catalunya, que en aquells moments assumí la representa-

ció feudal dels senyors enfront del empeyo cesarista dels Reis, emportats per la força del Renaixement que els duia cap a la formació de les grans monarquies; però cal reconèixer que la Diputació no respongué aleshores al sentit democràtic i popular de Barcelona. En Verntallat va sapiguer aprofitar-se de la bona disposició més o menys interessada dels Reis, i sense el seu ardiment no haurien pas els nostres pagesos conseguit la supressió dels mals usos que va enlairar los i fer-los homes lliures.

Amb aqueixa redempció se lliberà del remensatge a més de vint mil famílies catalanes.

L'home engrillonat a la terra, per les circumstàncies del temps i paratge, sotmès als drets senyorials, que es convertiren en abusos tirànics, esdevé, per dita supressió, un ciutadà, adquireix la llibertat de moure's i la llibertat de disposar: és l'amo del Mas que ha aixacat amb son treball. De des d'aquell instant, l'enfiteusis i la rabassa morta, sense els mals usos que s'hi entortolligaven, poden desenrotllar-se plenament, feconditzant les terres ermes i despoblades.

En Verntallat en aquella guerra plena d'atrocitats de la part del comte de Pallars i de la Diputació de Catalunya, se mostrà sempre generós i humà, essent pocs els excessos dels remences per ell conduïts, donada la causa ardenta de la lluita i la mena de la gent.

La figura d'En Verntallat, que tenia en ses venes la sang d'Espartacus, creixerà amb el temps, i tard o d'hora daspullada de tota ombra, la veurem enaltida en un monument que li serà consagrat per Catalunya com a un dels benefactors de l'humanitat opresa i escarnida...

En Francesc Verntallat fou un revolucionari, un esperit rebel; un home que va atrevir-se a lluitar contra els poderosos, recullint els anhels d'una multitud de sers oprimitos, aglutinant-los i duent-los al combat i a la victòria. La Generalitat de Catalunya va combatre a sang i foc als remences i al capdill; en canvi, els reis forasters, Joan II i sa esposa Joana els protegiren i els ampararen. Els pagesos, com se comprén, defencaren la causa de la reialesa. Així en Verntallat, fou a juf de certs historians un home perillós i un mal patriota.

Emperò s'ha de reconèixer el dret que els remences tenien de revoltar-se contra els senyors. El poder de aquests sobre els pagesos tenia expressió jurídica en sis articles d'una llei infamant, nomenats «mals usos», el primer dels quals era la remença propiament dita, o sia l'impossibilitat d'abandonar el predi a que estava subjecte el pagès si no's redimia mitjançant oneroses condicions, sense comptar que, apart d'aqueixos «mals usos», tots ells altament inhumans i vexatoris, el remença venia obligat a prestar als senyors una infinitat de serveis que atemptaven a la seva dignitat d'home.

Els remences no varen tenir més remei que apelar a la violència, eixint aleshores aqueix gran capdill, En Verntallat, senzill pagès com ells, però que no devia pas ésser un home vulgar, quan des del començament de la rebelió ja se'l veu com a cap i organitzador, del moviment, acatat per tots, i rebent lletres de prínceps i de reis; ni devia ésser un qualsevol, quan un ferm i gloriós estament com la Diputació de Barcelona veia en ell a un dels seus enemics més terribles.

Aqueixa espantosa guerra social durà, amb curtes intermitències de treba, més de vint anys, figurant en els seus començaments com «capità dels exèrcits de muntanya» el famós Verntallat, al qual, més tard, el rei Joan II comblà de títols i honors, fent-li donació d'al-

El lloro, ministre

— Vui patata!... Vui patata!...

guns dels castells que ell mateix havia pres als senyors feudals, premi que acceptà, és de creure, per a favorir millor als pagesos i no per a fer-los traïdoria com determinats historiadors suposen.

Pocs anys més tard, quan ja veïem als remences cansats i atuits, i quan d'En Verntallat no se'n sap res puix es desconeixen la data, el lloc i els incidents de la seva mort, triomfà no obstant la magna revolució dels pagesos, triomf que s'exterioritzà en el cèlebre laude arbitral dictats pels reis catòlics.

De la publicació d'aqueix document data la llibertat del pagès català. Des d'aquell punt el conreudor de la terra pogué disposar lliurement del fruit del seu treball i de la seva persona. Aleshores, pot dir-se nasqué forta i vigorosa la Masia lliure, la moderna pagesia de Catalunya.

La vivor de l'estornell

Com ha passat moltes vegades, sembla iniciar-se al estranger una forta corrent contra Espanya.

Per part de bon nombre de diaris, tot és aquests dies publicar articles queixant-se de la campanya, empresa, precisament, a l'hora mateixa en que s'ha aguditzat el plet entaulat al Marroc; quan, més que mai, pot interessar-nos la simpatia i l'apoi moral de les nacions que per tenir interessos a l'Àfrica, semblen lligades a nosaltres per vincles espirituals, ja que no de raça.

L'ambient internacional que a Anglaterra i a França, especialment, va forjant-se, no és pas propici al nostre país, diuen els qui esdolen de la campanya. El govern, que té el deure de sortir al pas dels mormoradors, sembla assistir impassible al desenrotll de la bola, massa grossa per a ésser vista amb indiferència. De no posar remei al mal, augurem dies tristos per a la nació, que no pot mantenir-se en un aïllament internacional.

Així, si fa o no fa, s'expressen els diaris que pretenen monopolitzar el patriotisme. Els que's diuen portaveus del sentiment col·lectiu. Els mateixos que a l'hora en que's decidia la sort d'Europa, preconitzaven a crits allò de la *neutralidad a todo trance*. Els orgues que veient cremar les barbes del veí deien a aquest: si tens feina, fes-la, que nosaltres ens trobem perfectament a casa. Sense perjudici, naturalment, d'aprofitar-se de la desgràcia per a omplir la bossa lluny de tot perill.

A Espanya som així. Ens sentim internacionalistes, solidaris del estranger quan convé als nostres interessos. Arribat aquest cas, venen les exclamacions i el demanar quart i ajuda als altres, que allissonats pel nostre comportament en els dies per a ells difícils, ens giren l'espatlla, com volent dir: «si teniu mals de cap, suqueu-vos el cul en oli».

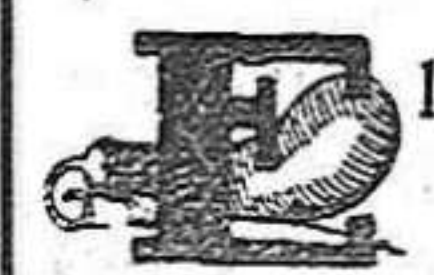
La febre internacional, les relacions amb l'estranger no resen sinó en tractar-se de coses que ens convinguin.

Si Anglaterra o França, o una altra nació sigüés la encarregada de civilitzar el Marroc i ens trobessim nosaltres al marge del compromís, proclamariem la neutralitat més absoluta en el conflicte, sense perjudici de que, com succeí en la guerra grossa, facilitéssim a qui millor pagués lo necessari per a seguir combatent.

Donant li tot gat per llebra, per mica que el comprador badés.

Un dia o altre havia d'ésser-nos descobert el joc.

Pària

El sentiment més arrelat de l'home és l'egoisme, i ho demostra el fet de que ell és qui li ha fet cometre les més gran saccions i els més grans crims.

Pensant amb l'afinitat dels extrems, podrà dir-se que la societat actual posseeix dos nuclis que, vivint al marge d'ella, destorben greument la seva evolució, existint la única diferència de que la una és una oposició conscienta i l'altra inconscienta. El primer el formen aquells que pel seu medi ambient veuen en tota evolució l'anorreament d'allò

que els permet viure tranquil·lament al marge de la vida, millor dit, que'ls permet no sentir els efectes de l'organització de la vida socialment entera. El segon és format per aquells que no poden concebir el seu reintegrament a la societat, ni essent capaços de capir la seva destrucció, procurant diferenciar-se d'ella tot lo possible.

L'home, sentint-se esperonat pel desig de evolució, fent gala d'aquest egoisme que suara deiem, sols ha donat importància an els primers, perquè són els que li barren el pas, però s'ha oblidat dels que arrossega, que són els segons.

Si la vida fos una sèrie de fets aïllats, que no guardessin la més petita relació entre si, podria donar-se per encertada la tasca enaminada a procurar el major benestar d'una determinada classe, però tinguem en compte que la felicitat de l'home la produeix sempre un fet exterior, amb ço que creiem poguer dir que, sigui la classe que sigui, no podrà mai assolir ni tan sols una relativa felicitat si no es preocupa de que gaudeixi d'ella tot quant la rodegi. I d'això en tenim l'exemple.

La penúltima classe—nomenem-la així—i d'aquesta el seu segon grau, pel fet d'ésser la que té consciència del menyspreu en que se la té ha sigut i és la que procura passar de dominada a dominadora, o quan menys —i potser s'hauria de dir més—deixar d'ésser dominada.

Hem dit penúltima classe, ço que deixa assentada l'existència d'una darrera, que com la que la precedeix pot subdividir-se en varis graus.

La compenetració dels dos extrems de les dugues classes assenyalades, per força ha de ésser, relativament, considerable, ço que fa molt difícil el deslligar-les, tant, que més de quiscun ha caigut en la greu equivocació de confondre-les.

Suara parlarem dels que tenen consciència de ço que són. Cal advertir que tal cosa és sots una relativitat basada en l'existència de la consciència individual i la col·lectiva. Un individu, per si, no es sabrà valorar, però ho pot saber pels altres. Són aquests, doncs, els que, individual o col·lectivament, posen tot el seu esforç per a donar l'empenta que els col·loqui a millor situació en el conjunt humà. Però, igual que tots, en el cas concret de la seva evolució, s'obliden d'aquells que forçosament han d'anar units a ells.

Aquest oblit no és possible. Si no per obrar, se l'ha de tenir en compte pels resultats, car aquesta última classe—diem-la així malgrat sigui hipotèticament—podria esdevenir en un seriós obstacle per a qualsevol nova organització.

Més, si considerem que segons al grau que pertany l'individu inclòs en els penúltims, sent una manifesta repugnància pels últims, caient en el defecte de considerar-los al igual que aquells, que si ho fan és per manca de comprensió, deguda a la distància.

Els portadors de la nova forma podran no ésser els cridats a solucionar totalment una de les tantes derivants de la complexitat de la vida, ja que tindran en compte que la seva obra no té un final, però procuraran estudiar-la per a posar-hi aquells remeis que sense tallar el mal no'l deixin créixer.

MIQUEL D'ARNAU

LA CASA BARATA

—Tant, d'aquest ditxós assumpte, havia sentit parlar, que'l dijous allà a les onze, em vareig determinar.
«Jo també vull tenir-ne una», vareig dir-me, i tot cofoi, agafo un grapat de quartos i, «anem a comprar-la noi».
—Trobo bastant encertada l'idea, però, i després?
—Tot va a anar com una sedal. Vés escoltant lo demés.

Arribo a la fira, dono una ullada general i em fixo amb una caseta de baixos i «principal».
—Bé deu ser de les barates—dic al venedor.—Així, així... Val tres pessetes i mitja.
—I es l'últim?... Queda per mi.
—Si la casa és passadora, no hi veig en el preu excés.
—Està clar que ho és, borrango! Passadora... i «algo» més.

Comença per figurar-te que de molsa n'hi ha un bon tou i que al davant de la porta s'hi veu un paller i un pou.
A més d'això, hi tinc un arbre, naturalment molt senzill, un porquet de bona mida, dugues oques i un conill.
—Tira, tira!... L'has ben tret!
Digues, doncs, que en rigor és una arca, allò, i no una casa...
—Oh, espera!... Encara hi ha més.

Al costat de l'edifici i com si l'estés guardant, assentada en una pedra, hi ha una pagesa filant.
La «fatxada» està pintada d'un magnífic vert de col i a la part de dalt, admirat'l, fins hi ha un rellotge de sol.
—No trobes que per un home com jo, sembla fet exprés?
—Has tingut una xiripa; no pot demanar-se més.

—I ve't aquí de quin modo, tot de cop, he realitzat lo que, com bé prou saps, era anys hà el meu somni daurat.
Tinc una casa barata en bonica situació, amb un «solar» ple de molsa i un arbre que Deu n'hi do.
—Sí, la tens, però es de fira.
—Doncs de què vols que sigués?... Una casa per pocs quartos, o a la fira o en lloc més.

C. GUMÀ

Democràcies

No és nostra pretensió parlar de la Democràcia en general, ni volguer fer ressaltar la seva importància, avui, per molts, força relativa, sinó que procurarem parlar de les Democràcies o, més bé, Democratitzacions, i això encara tancant-nos dins nostra terra.
Les Democràcies aquí han sigut sempre burlades per sos instituidors que quasi mai han sapigut o volgut (alguns potser espatats de sa obra) acompanyar al poble pels viaranys per on ells l'han portat.
Quina és la causa d'això? Nosaltres creiem poguer-ho assenyalar, encara que no potser amb el criteri necessari, però sí posant-hi tot nostre sentiment.

S'ha volgut fer aquí sempre la Democràcia començant-la en un terreny on ja quasi fineix.
Les impulsions dels capdavanters comencen la tasca massa enllà i ha esdevingut lo que no podia menys d'esdevenir; el desgavellament de les idees i conceptes i per fi la total negació de la Democràcia.

Vol dir això últim que nosaltres creiem que hagi passat sempre així? Molt al revés. Moltes vegades, i és tendència força acceptada en aquests últims temps, es fa tot lo contrari, ço és, cercar l'altre pol, on es troba també l'altre mal. Volem la Democràcia començant la tasca fent negacions. Però examinem el primer cas que és el que de veritat ens preocupa, procurant examinar la causa del desgavellament de que hem parlat i deixem el segon que per ell mateix ja morirà.

Els caps d'alçada o sien els capdavanters i la cort que els envolta, perdudes les primeres impulsions, gastat com vulgarment es diu els primers cartutxos, es repensen, estudien i cerquen un camí per encarrilar les forces que tenen sots el seu domini, però llavors vé el perill, el veritable perill i potser el més gros.

Escampades les forces per sos mateixos predicaments, no poden aplegar-les totes pel camí on ells creuen deuriem passar, menys que sigui per mitjà de l'imposició i llavors es perd el principi Democràcia.

Si l'imposició és la que vol regnar la nova modalitat, al menys que aquesta sigui feta pels més capaços, cosa que no sol mai passar, tots els estaments lliures i de més valor espiritual es posen a lluitar en contra del nou camí emprés, naixent una lluita interna, i per tant, la esterilitat de tots els esforços fets, i dels que en lo successiu es puguin fer.

Per altra banda, si no vol canviar-se la

ruta empresa, tinguin en compte que per la raó de la menys comprensió, de lo que direm massa, arriben un instant, que avançant-se massa cap aquell punt lluminós que a tots ens atreu i que per més que caminem cap a ell, no deixa d'ésser sempre un punt, vé per força el trencament dels lligams que els uneix amb l'avui mancant de la vida real; i també és allavors tot treball estèril, sinó destorbador.

¿Es que el nostre poble no podrà lliurar-se mai de caure en histerismes siguin d'un cantó o de l'altre? Creiem que sí, i això en contra de molts que creuen que sols pot regnar aquí o bé una extrema dreta o bé una extrema esquerra. Volem creure que la experiència del passat no serà del tot estèril per les generacions que l'estudii i que sabran aportar sos esforços per portar al poble per la vera Democràcia; ço és, pel camí constructiu i apartar-lo del castrador dels uns i del destructor dels altres, renaixent així el seny de nostra terra.

NARCÍS DE SOUS

BUCOLIQUES

Una Rosa de Tardor

Es una mota d'olor, és un niu d'ales de papallona. Es un estel de la dança.
S'obria massa depressa dins un gerro d'aigua clara, prop del llum. Cada matí, dono un cop de trempaplomes al seu tronc. Es desenrotllava amb esbeltesa, però ben aviat no serà més que una nana. Ja perd peu, i el coll del gerro l'oprimeix.

Mira sempre envers el meu costat, amb un ull amagat per diverses parpelles.
O bé, si dic versos, m'escolta, com una orella decantada.

Aquest vespre, ha caigut la seva primera fulla, únicament amb el bruit precís per a ferme'n adonar. Després se'n desprèn una altra. Es la seva tardor que comença.
Es despulla de mala gana, i es deté sovint, presa de pudor.

Es precis que jo l'ajudi, que, amb dit voluptuós, separi les fulles gairebé rosades i que vagi fins al cor.
I el cor també es desfà.

Els seus perfums sobreviuen encara una bona estona i fluctuen, lliures, al meu voltant.
De les fulles mortes, em poso al front les més fresques, i l'escalfor les recargola.
Mastego melangiosament les altres.

JULI RENARD

JOAN CORTÈS PICÓ, trad

REPICS

S'estava celebrant amb tot ordre una vetllada, a Sabadell, dedicada a la memòria d'En Pi i d'En Layret:

Quan heu-vos aquí que, de prompte, el delegat del governador que assistia al acte, es retira del local, va a cercar la guardia civil, i aquesta amb les armes a la mà, obliga a disoldre la reunió.

Sistema no t'hi fixi's.
Quina autoritat, doncs, es dona a ell mateix aqueix senyor delegat?

La setmana passada semblà una d'aquelles famoses de la guerra civil entre blancs i roigs; guerra que semblava haver-se acabat per a sempre.

Dimarts, en caigué un del Lliure, acribillat a trets.

L'endemà, dimecres, clara resposta a aqueix atemptat, en caigué un del Unic, en la mateixa forma.

I, entretant, el nostre Sancho, tan satisfet assegurant que això és una bassa d'oli.

Diuen de Madrid que don Lacandro es mostra arxi-content de la manera com el tracta la premsa ministerial.

Efectivament, no sols els diaris del Govern, sinó tots els papers monàrquics han encès pèters en elogi del quefe radical.

A l'ex emperaire podríem dir-li lo que s'acostuma en semblants casos:
«Si el necio aplaude, peor».

Aparteu les criatures!
Es corre aqueixos dies una brama estúpida.
Es diu, res menys, cavallers, que les potèn-

cie; pensen intervenir en la política portuguesa per a veure si acaben d'un cop amb les revolucions.

I lo graciós del cas és que sembla que una de les nacions que deu intervenir a Portugal serà Espanya.

Com si no tinguéssim prou mals de cap a casa nostra!

Segons un diari anglès, dels que's diuen ben informats, està a punt d'esclatar una gran revolució comunista a Portugal.

Això rai, que hi enviïn an En Martínez Anido. Els comunistes, d'aquí un any potser s'hauran agotat, però les cols aniran a seixanta cèntims cada una i els ous a dos rals.

L'alçament de les dones, i principalment de les mares dels soldats presoners, sembla que ha fet el seu efecte.

En Maura ja no's mostra tan farrnco. Qui s'hi mostra, encara, és En La Cierva, que vol avançar a sang i a foc per Alhucemas.

Diu que anirà bèlicament al rescat dels presoners.
Pobres presoners, i pobres mares!

Tantes bocades que's feren aleshores de la cèlebre toma de Xexauen i ara el diputat Prieto, ha demostrat amb textos incontrovertibles que allò foren unes glòries nulles de tan minces. I ho creiem tal com ho diu.

Desgraciadament pels nostres Clodoaldos, aquí no més són gloriosas les «hecatombes».
Con su pan se lo coman.

Ha deixat de publicar-se El Correo Español, orgue del jaumisme a Madrid.

Els mateixos confessen que els correligionaris no volen esquixar més la borsa:
«En situació apuradíssima—diuen—no vino el concurso pedido en nombre de Dios, de la Patria y del Rey.»

R. I. P. i que En Mella li canti les absoltes.

Oooooooh!...
Oooooooh!... la revue del Congrès de Madrid!...

S'han enterat de les paraules lapidàries d'En Lerroux en el seu darrer discurs?...

Quina imaginació!... Quin portento d'originalitat!

L'ex emperador digué:
«Espanya està dormida, però no muerta».

Què ha d'estar muerta, sant cristià, havent-hi tants vius?...

I vostè el primer!
Per haver opinat públicament que convenia a Espanya abandonar el Marroc, ha sigut destituït el capità general de Madrid, Primo de Rivera.

Ja ho veuen!
Si en tindran de força aqueixes punyefleres Juntas de Defensa que fins han arribat a canviar els principis naturals de la vida.

Abans el peix gros se menjava als petits; ara els peixos petits se mengen al gros.

A Palma, s'ha obert una subscripció per a homenatjar a mossèn Alcover, aquell filòleg que tingué el do d'enravesar la llengua catalana.

El primer nom de la llista és el de don Antoni Maura, que s'ha subscrit per cinquanta duros.

Cinquanta misses que deurà dir agrait el capellànet, per l'ànima política del quefe del Govern.

Que ja se les ben necessita.

EN PREPARACIO

ALMANAC

DE

La Campana

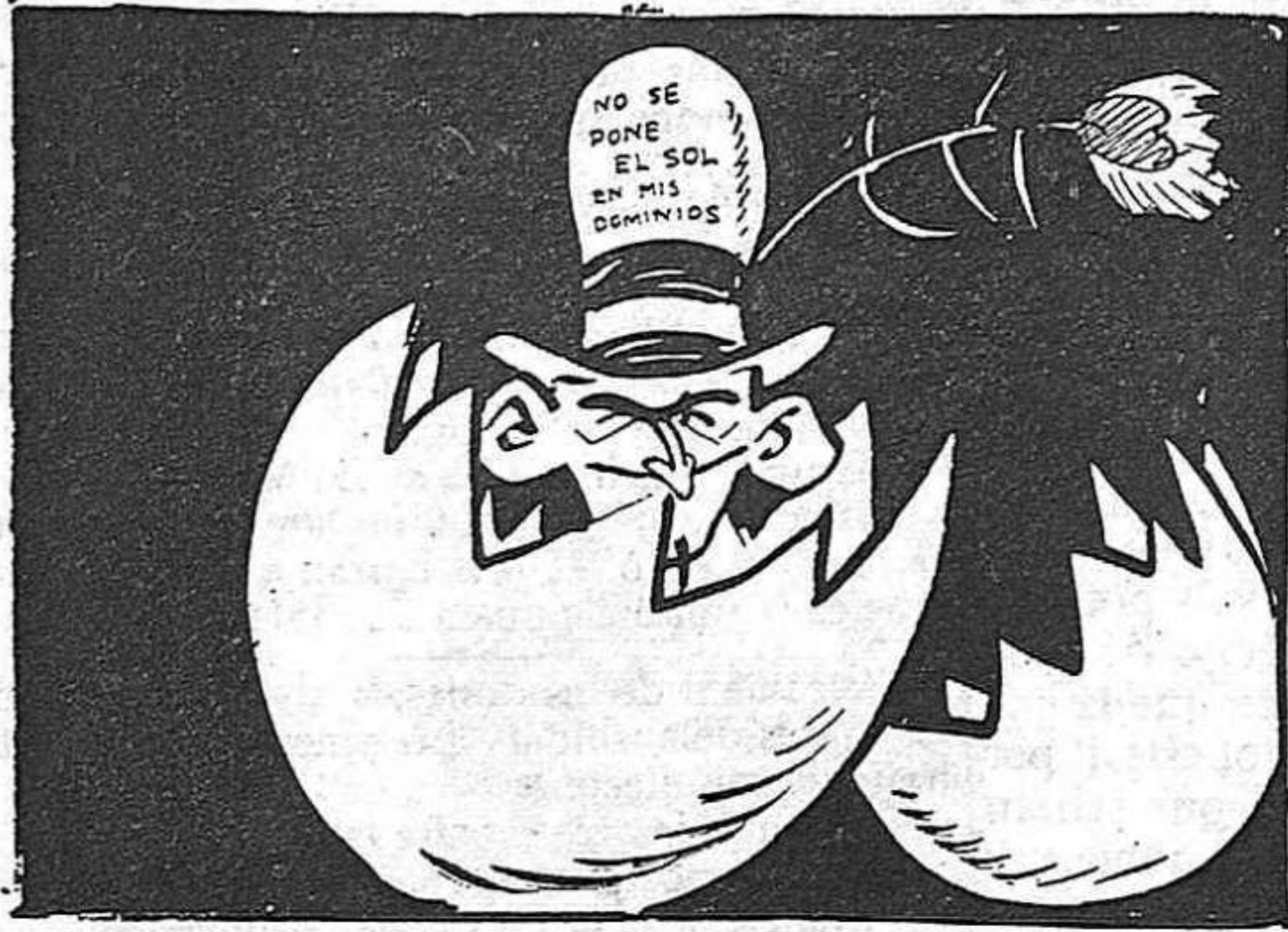
de Gràcia

per a l'any 1922

Nimots polítics — Text variat

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA. CARRES del Oim, número 8

Andanzas y malandanzas del famoso 'Matasiete'

Orejudo y desnarido dentro este huevo ha nacido.

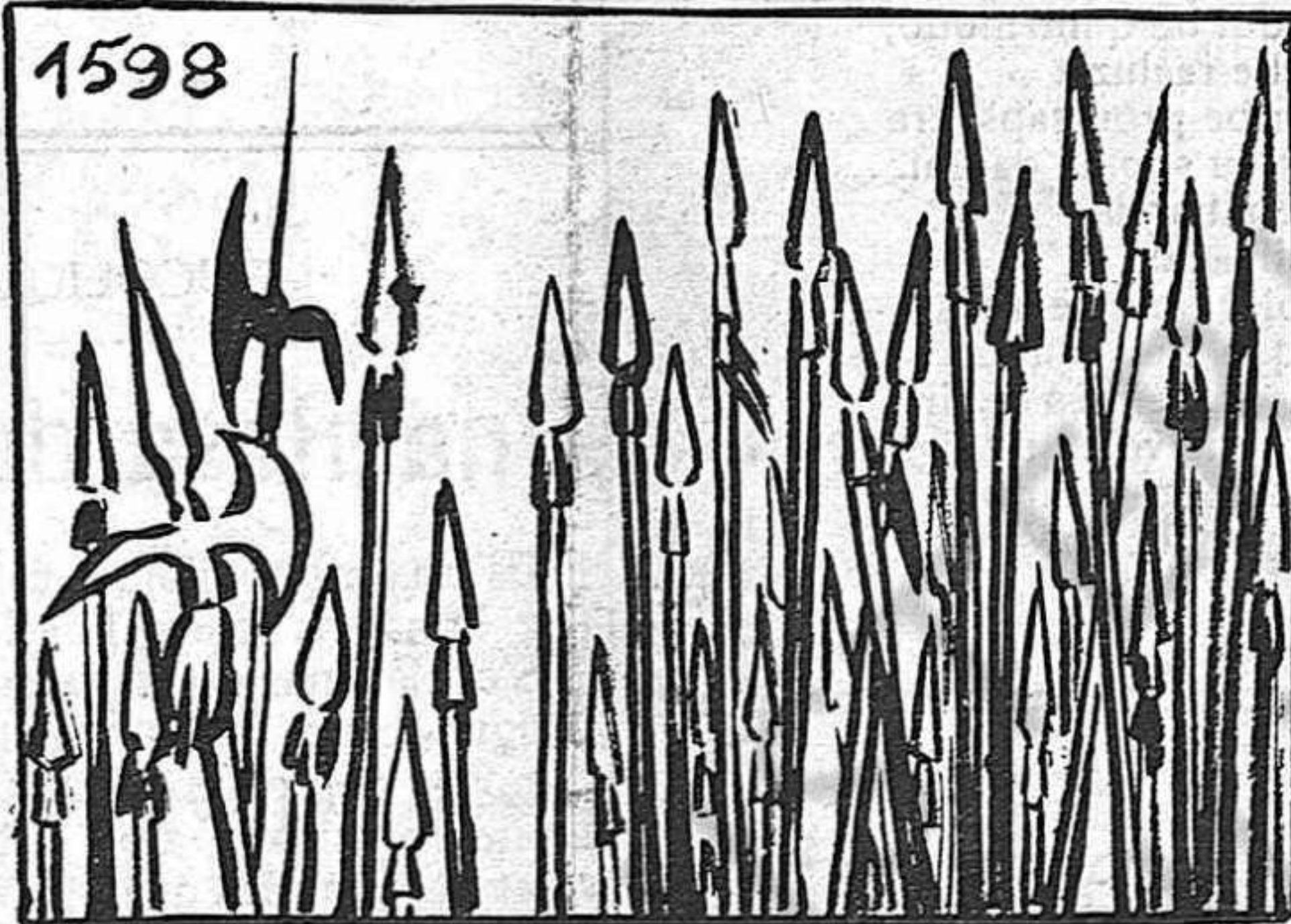
Empieza la cuchipanda perdiendo un queso de Holanda.

Le escapan los pajaritos que él quería comer fritos.

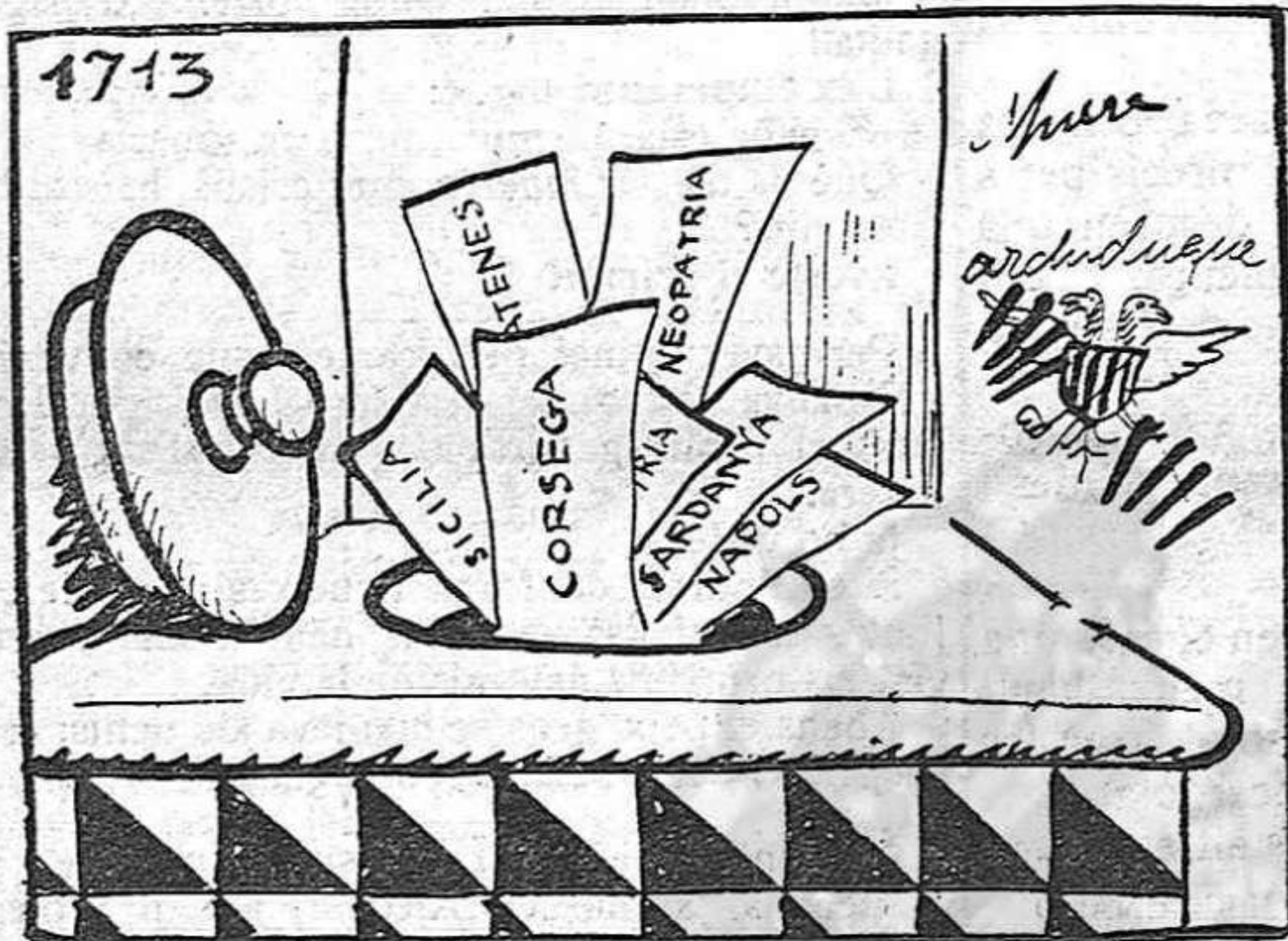
Tras un «hule» colosal pierde todo el Portugal.

Siguiendo malas andanzas las cañas se vuelven lanzas.

Quiere dominar el mar y le afanan Gibraltar.

Después de unos cuantos años le arrean más desengaños.

Por su ambición desmedida le pegan en la Florida.

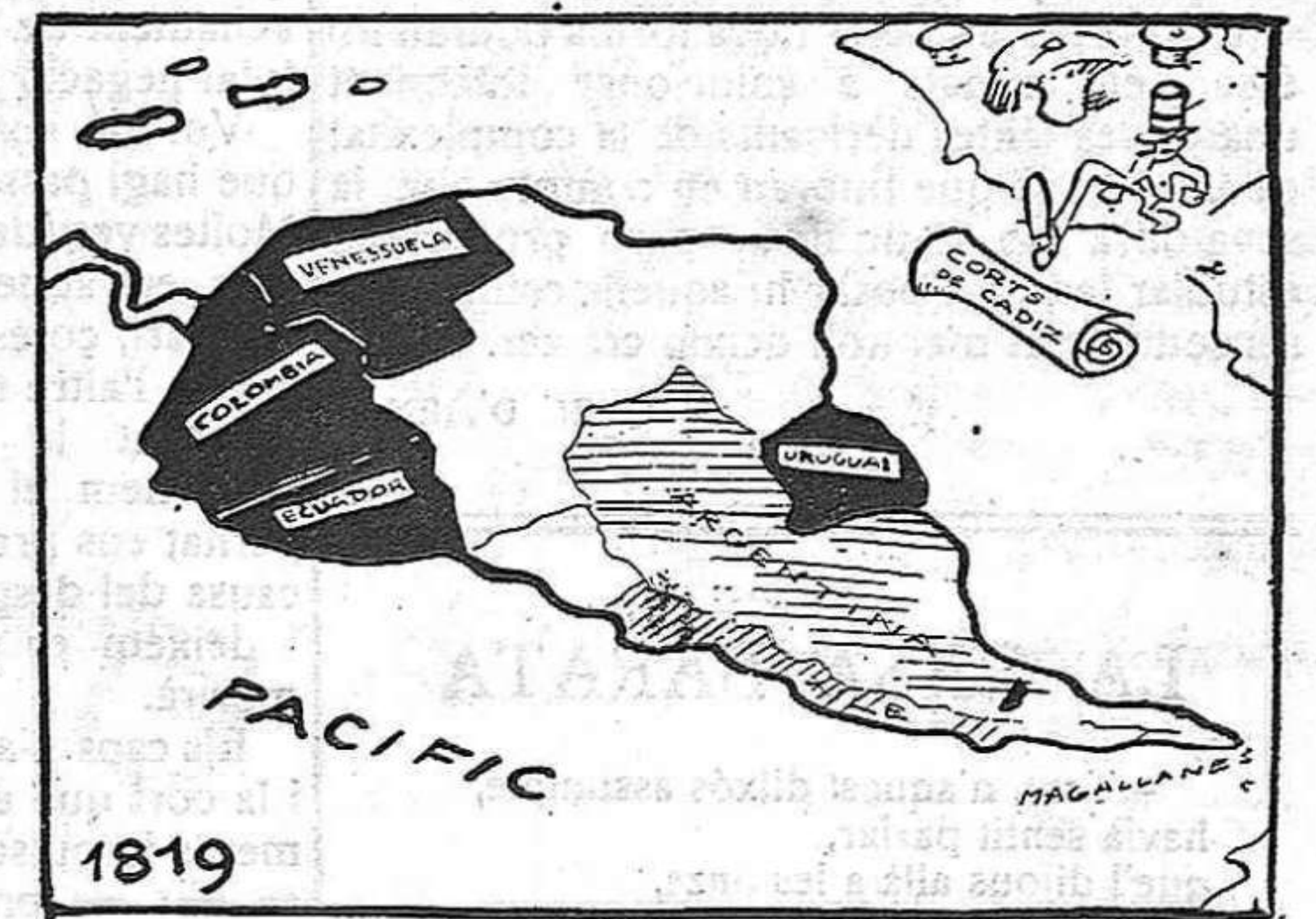
Le echan de Santo Domingo, pues le han tomado por «mingo».

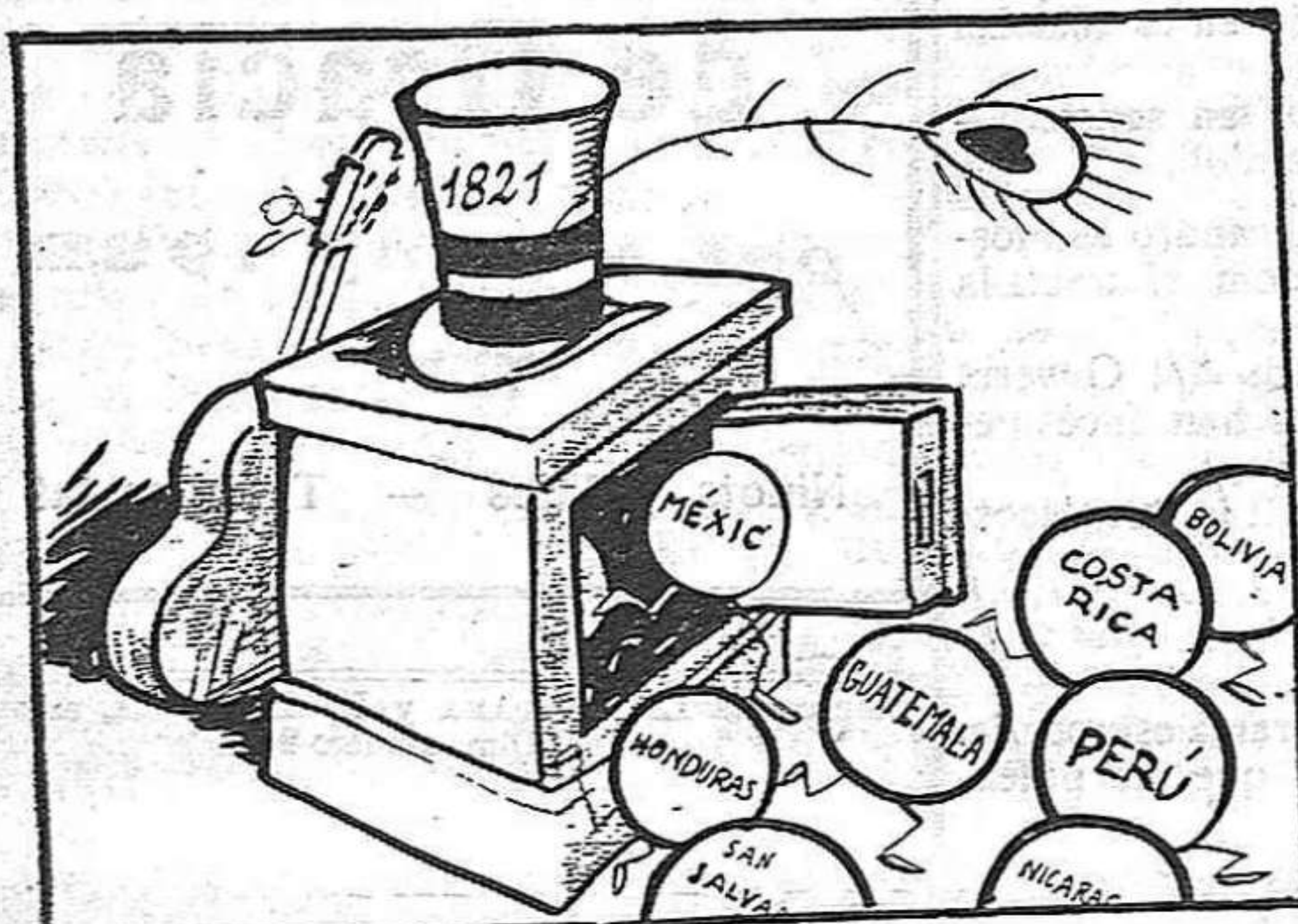
Después de graves desaires, se encostipa en Buenos Aires.

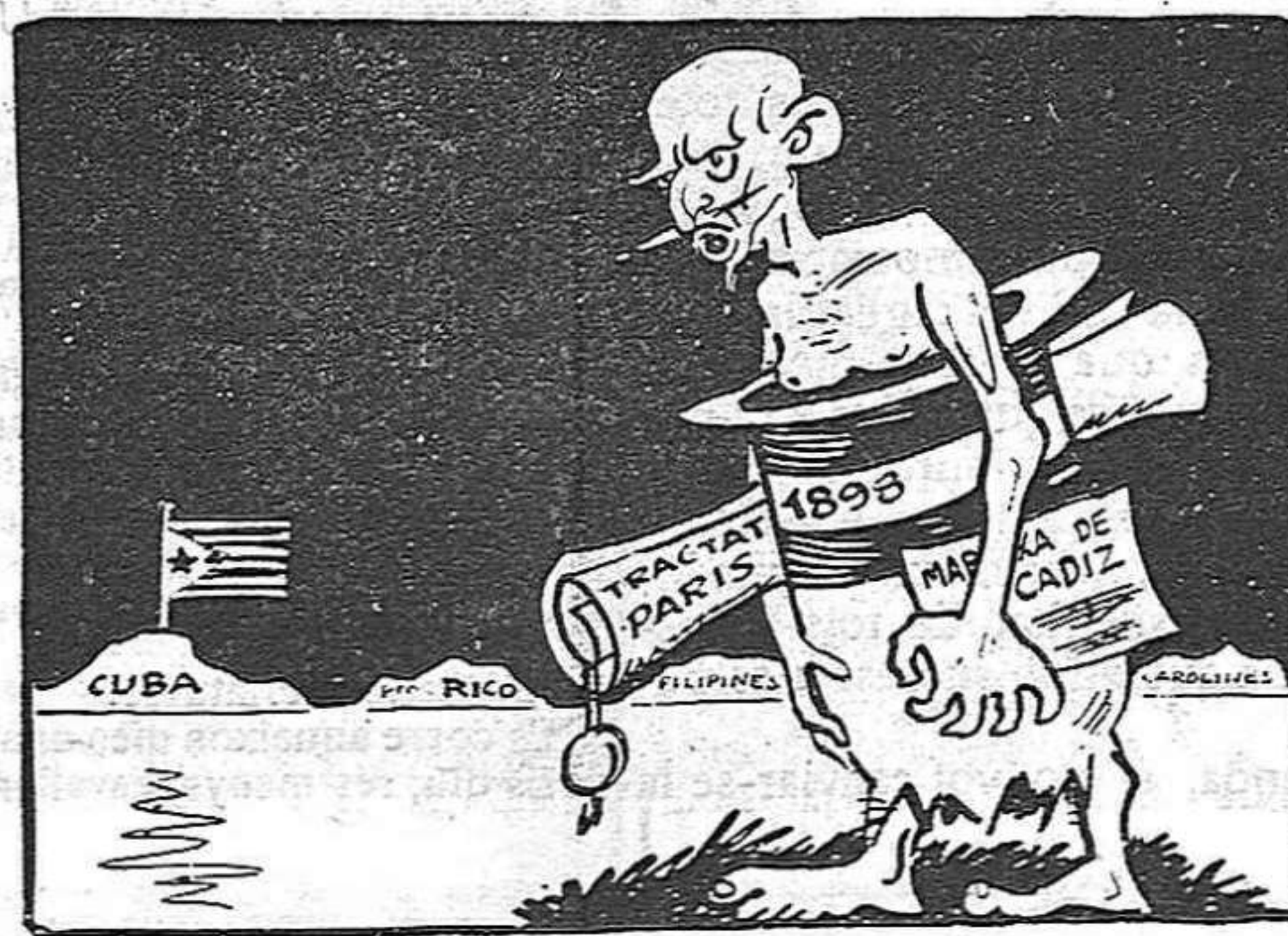
Al poco tiempo... ¡caray!... ya le echan del Paraguay.

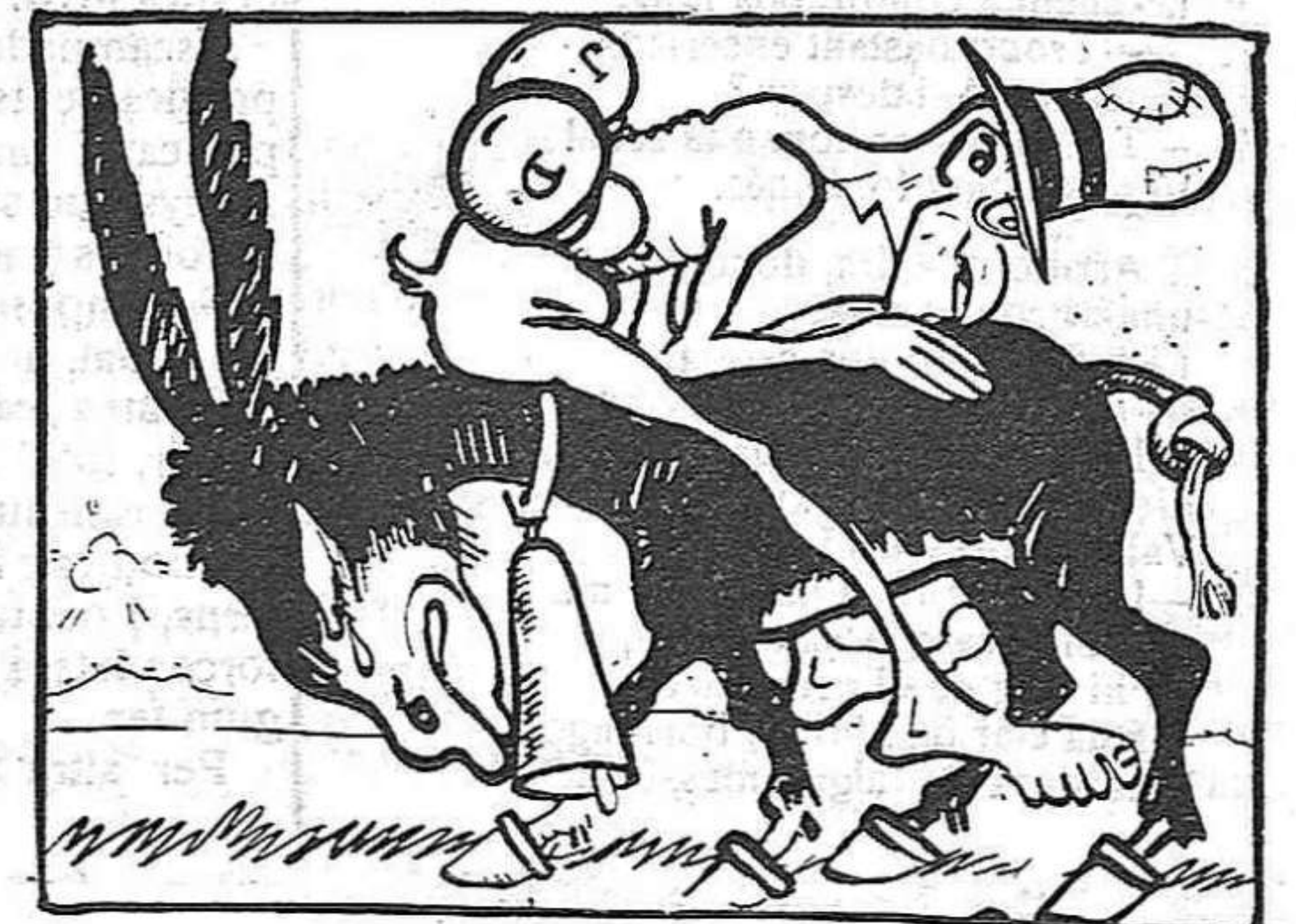
Los de América de abajo ya le dan con el badajo.

Con la América central pierde todo el capital.

Más pelado que un Acán la gran palza le dan.

Hasta que acaba su Historia recubriéndose de gloria.